

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej
Organ Związku Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja:
Rzeczpospolita 1, II — telefon 25-95.

Redaktor przyjmuje w dni powszednie
od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 1 grudnia 1928.

Prenumerata wynosi: w kraju z prze-
syłką rocznie 20 zł, półrocznie 10 zł,
kwartalnie 5 zł, zagranicą z przesyłką
rocznie 24 zł, półrocznie 12 zł, kwar-
talnie 6 zł. Numer pojedynczy 1 zł.

NR. 23

Wydawca: Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

ROK 7

Rabaty najwyższe Ceny koncernowe Kredyty dogodne

WĘGIEL - KOKS HUTNICZY - BRYKIETY

tylko z kopalń głębokich krajowych i zagranicznych

Zachodnio-Polski Syndykat Węglowy T. z o. p.

Telefon 23-77, 37-77

Poznań, Plac Wolności 10.

Adres telegr.: „Zapol“

Własny gmach handlowy

Własne składnice kolejowe Poznań, ul. Przemysłowa II. brama.

Likiery-Nowiecki-Wódki

Hartwig Kantorowicz

zał. 1823 r.

przewyższają dobrocią produkt zagraniczny

Do nabycia wszędzie!

Oświadczenie Związku Izb Przemysłowo - Handlowych w sprawie podatku przemysłowego.

Dnia 8 listopada br. odbyło się w Katowicach w lokalu Izby Handlowej posiedzenie Międzyizbowej komisji, wyłonionej przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych R. P. w sprawie reformy państwowego podatku przemysłowego. Na konferencji tej, w której wzięli udział delegaci Izby lwowskiej, poznańskiej, krakowskiej i katowickiej ustalono z jednej strony postulaty, które Związek Izb zgłosić powinien w przedmiocie, t. zw. małej reformy podatku przemysłowego, zapowiedzianej ostatnio przez Ministra Skarbu, z drugiej zaś poddano krytycznemu rozpatrzeniu sprawę przyszłej definitywnej reformy tego podatku. W wyniku 2-dniowych obrad ustalono, iż t. zw. mała reforma winna uwzględnić conajmniej następujące dezyderaty:

2% stawkę podatku obrotowego należy obniżyć na 1%; obroty hurtowe zarówno firm handlowych jak i przemysłowych bez względu na rodzaj towaru, winny podlegać obniżonej stawce ½%-owej; handel artykułami spożywczymi pierwszej potrzeby opłacać winien podatek w wysokości ¼%; stawkę podatku od obrotu przedsiębiorstw komisowych i pośrednictwa handlowego obniżyć należy z 5% na 1%; wobec obniżenia stawki podatku obrotowego, spółdzielnie winny opłacać go w tej samej wysokości jak inne przedsiębiorstwa handlowe.

Wprowadzić należy zasadę, iż za obrót podlegający opodatkowaniu, uważa się faktyczne, t. j. **gotówkowe** przychody firm.

W interesie zaktywizowania bilansu handlowego należy zwolnić eksport wszelakiego rodzaju towarów (a nie, jak dotychczas tylko półfabrykatów i gotowych wyrobów) od podatku obrotowego, zatrzymując przy tem w mocy dyspozycję art. 94 ust. 2 ustawy o państwowym podatku przemysłowym, przewidującego nie stosowaną dotychczas w praktyce zasadę bonifikowania podatku obrotowego, mieszczącego się w cenie eksportowanych zagranicę wyrobów.

W celu usprawnienia działalności komisji szacunkowych należy Izdom Handlowym zapewnić większy wpływ na wybór ich członków, ponadto zaś na żądanie ¼ części członków komisji, winny być przyciągani z głosem doradczym rzeczoznawcy branżowi z grona osób, wskazanych przez Izby. Rzeczoznawcy buchalteryjni powinni się rekrutować z grona biegłych, ustanowionych przez Izby handlowe, wzgl. winni wydawać władzy skarbowej swoją opinię pod rygorem karnym, przewidzianym dla rzeczoznawców sądowych.

Świadcstwa przemysłowe należałoby uchylić, o ile jednak postulat ten nie może być narazie zrealizowany, powinno się znacznie zróżniczkować ich kategorie powiększając w szczególności ilość kategorii przewidzianych dla handlu. Podział miejscowości na klasy winien ulec zasadniczej rewizji; wprowadzić należy przepis, iż należność za świadectwo przemysłowe nie może wynosić więcej, niż podatek od obrotu, przypadający za poprzedzający rok podatkowy. Jeśli należność za świadectwa przekracza tę sumę, płatnik winien mieć prawo wykupienia świadectwa odpowiednio niższej kategorii. Należność za świadectwo przemysłowe winna być płatną w dwóch ratach półrocznych

Po ostatecznym zaakceptowaniu wniosków Zjazdu międzyizbowego przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych zgłosi on postulaty swoje Ministerstwu oraz czynnikom sejmowym. Równocześnie na konferencji uchwalono, iż Izba katowicka, jako referująca sprawy podatku przemysłowego, kontynuować będzie prace ankietowe, dotyczące ustalenia wytycznych przyszłej definitywnej reformy podatkowej z tem, iż Izba lwowska zajmie się zreferowaniem sprawy procedury wymiarowej i kwestją przyszłej jednolitej ordynacji podatkowej.

Z przemysłu świeczkarskiego.

Przemysł świeczkarski od dłuższego już czasu odczuwał dotkliwie konieczność organizacyjnego zespolenia, aby położyć raz wreszcie kres szkodliwym praktykom i dziwie — nie liczącej się z niczem konkurencji.

Obok poważnego przemysłu świeczkarskiego powstała w ostatnich czasach wielka ilość drobnych przedsiębiorstw, próbując zająć rynek przez udzielanie długich kredytów dochodzących do 9 miesięcy i licytowanie się wzajemne w zdobywaniu odbiorców, cenami częstokroć nie kryjącymi ceny surowca i kosztów przeróbki.

Skutkiem takiej walki zderutowane zostały zupełnie rynki zbytu, zdemoralizowani odbiorcy, stan świeczkarski podupadł, wielu fabrykantów zmuszonych zostało zamknąć swe warsztaty pracy, a inni w poważnej ilości odając swój produkt na długie, często niepewne kredyty, pozbawili się resztek kapitału obrotowego.

Stukanie o kapitały obrotowe w bankach i o kredyt u Syndykatu Przemysłu Naftowego, który sprzedaje parafinę stanowiącą główny produkt dla wyrobu świec tylko za gotówkę — nie odniosło żadnego rezultatu. Przeciwnie, sytuacja się jeszcze pogorszyła, banki obniżyły kredyt dyskontowy, odbiorcy żądają coraz dłuższych kredytów.

Uświadomiona część fabrykantów świec, która w sierpniu r. b. powołała do życia organizację pod nazwą „Związek Fabrykantów Świec Rzeczypospolitej Polskiej“ z siedzibą w Poznaniu, w zrozumieniu całej powagi sytuacji i w przekonaniu, że każdy przemysł najlepiej sobie pomoże, jeżeli sam sobie pomoże, zawarła w ostatnich dniach umowę sprzedaży, popartą w celu jej respektowania materialnymi gwarancjami swych członków.

Treść tej umowy jest następująca:

„Zrzeszeni w Związku Fabrykantów Świec Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Poznaniu uchwalają sprzedawać swe wyroby li tylko za gotówkę, lub za pokryciem w wekslach nie dłuższych co do terminu, jak 3-miesięcznych. Wysyłka towaru może nastąpić nie wcześniej, jak po otrzymaniu pokrycia gotówkowego resp. wekslowego. Cena za towar obowiązuje w dniu otrzymania zlecenia pokrytego jednocześnie gotówką lub weksłami. W wypadku zlecenia bez równoczesnego pokrycia cena rozumie się tylko jako orientacyjna i może ulegać wahaniom w zależności od cen surowca. W pierwszym rzędzie wykonywać należy zlecenia za przedpłatą. W drugim rzędzie za zaliczeniem kolejowym, przyczem wpłata w gotówce nie może być niższą od 20% całej należności. W trzecim rzędzie wykonywać należy zlecenia za pokryciem weksłowym i to otrzymanem przy udzieleniu zlecenia.“

Jak z powyższego wynika, umowa ta wprowadzona w życie stanowić może bardzo poważny krok w uporządkowaniu chaotycznego stanu w przemyśle świeczkarskim i zapobiec w pierwszym rzędzie plądze długoterminowych weksli.

Sprawa terminów wekslowych.

Zgodnie ze znanymi uchwałami Komitetu Bankowego przy Ministerstwie Skarbu, według których to uchwał walka z plagą długoterminowych weksli ma być rozpoczęta przez oznaczenie dopuszczalnego czasu biegu weksli dla każdej z poszczególnych branż z osobna z uwzględnieniem panujących w tych branżach stosunków, Dyrekcja Banku Polskiego zwróciła się do centralnych organizacyj branżowych o podanie, jakie okresy biegu weksli (t. j. czas od daty wystawienia do daty płatności) odpowiadają obecnym stosunkom w dwojakim sensie, t. j. z jednej strony w kierunku skrócenia nadmiernych terminów, a z drugiej w kierunku niewywodzenia przesilenia w handlu oraz w dalszej konsekwencji także w prze-

myśle i danej branży. Na zasadzie tych informacji organizacyjnej branżowych Dyr. Banku Polskiego wyda polecenie do oddziałów, by nie przyjmowały do dyskonta weksli z dłuższym biegiem. W konsekwencji także i banki prywatne, o ile będą chciały korzystać z redyskonta, będą musiały się do tych terminów zastosować — a ponieważ Związek Banków podzielił stanowisko Komitetu Bankowego, nie można wątpić, że banki prywatne na całej linii (zatem także dla tych części podawanych im portfelów, które dyskontują z własnych środków) będą się trzymały tych samych zasad.

Ankieta w sprawie aktywizacji bilansu handlowego.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie rozpisała ankietę w sprawie aktywizacji bilansu handlowego, ustalając następujące programowe tezy:

A. W zakresie zadań wewnętrzno - organizacyjnych sfer gospodarczych.

1. dostosowanie produkcji do potrzeb rynku (konsumentów i warsztatów przetwórczych) drogą współpracy zrzeszeń przemysłowych i handlowych.
2. Rozwinięcie wzmoczonej inicjatywy eksportowej.
3. Konsolidowanie i wzmacnianie zrzeszeń producentów (syndykatów) oraz ustosunkowanie się do problemu udziału handlu w syndykatach.
4. Walka z objawami sztucznego przekredytowania odbiorców (przedłużenia terminów wekslowych, nadmierne prolongowanie weksli i kredytów otwartych itp.).
5. Przeprowadzenie w polityce kredytowej Banku Polskiego i banków prywatnych zasady bezpośredniego kredytowania handlu.
6. Propaganda wytworów produkcji krajowej przez instruktorów i agentów.
7. Planowy udział wszystkich gałęzi produkcji w Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu.

B. W zakresie zadań społeczeństwa.

1. Rozwinięcie wytrwałej akcji propagandy patriotyzmu gospodarczego, mającej na celu pozytywne poparcie produkcji krajowej i pociągnięcie do akcji tej wszystkich czynników społecznych, w pierwszym rzędzie zaś oddziaływanie przez szkołę powszechną, rzemieślniczą, średnią i wyższe uczelnie.
2. Równoległe rozwijanie z akcją propagandy produkcji krajowej, propagandy tej oszczędności, która zmierza do najracjonalniejszego zużycowania siły nabywczej konsumenta.
3. Poparcie Rządu zorganizowaną opinią publiczną w chwilach jego rokowań handlowych z państwami obcymi.

C. W zakresie zadań Rządu.

1. Ścisłe zrealizowanie w praktyce zasady pierwszeństwa dla produkcji krajowej przy dostawach dla władz i przedsiębiorstw państwowych oraz wywarcie w tym kierunku wpływu, jaki posiada władza nadzorcza na władze i przedsiębiorstwa samorządowe.
2. Zarządzenie rewizji norm technicznych i innych warunków, jakim winny odpowiadać dostawy rządowe dla dostosowania tych warunków i norm do możliwości produkcji krajowej.
3. Utrwalenie faktów doraźnej akcji aktywizacji bilansu handlowego przez cały system polityki ekonomicznej.

Prosimy o nadesłanie nam wniosków w tej sprawie.

Rynek pieniężny.

Napięcie rynku kredytowego dozna przytłuszczenia już w najbliższym czasie pewnej ulgi, której zapowiedzią jest poprawa stanu rachunków Banku

Polskiego. Wykaz za pierwszą dekadę listopada podaje pewien wzrost kursu kruszcu i dewiz, a pochodzi to m. i. stąd, że ostatnio udało się zrealizować pakiet obligacji i listów zastawnych na sumę około 5 milj. dolarów na rynkach zagranicznych, a pochodzące stąd dewizy dostały się oczywiście do Banku emisyjnego. W najbliższym czasie ma być sfinalizowana pożyczka dla Gdyni, względnie na wykonanie prac związanych z rozbudową Gdyni, sięgająca sumy 5 milj. dolarów. Również komunikują nam ze źródła dobrze poinformowanego, że jest jakoby już sfinalizowana transakcja kredytowa, wyrażająca się w sumie 2 milj. ft. st. i przeznaczona na sfinalizowanie zbioru zboża przy pomocy znanej konstrukcji zastawu rejestrowego. Według naszego informatora transakcja ta przeprowadzona została jakoby przez Bank Handlowy i pod jego egidą mają być rozdzielane kredyty.

W tym związku interesujące są również szczegóły akcji, która w najbliższym czasie będzie podjęta przez Bank Polski.

W Dzienniku Ustaw Nr. 38 i 72 b. r. wymienione są instytucje, którym przyznano prawo udzielania kredytów pod zastaw rejestrowy. Chcąc pchnąć tę sprawę i zainicjować stosowanie zastawu rejestrowego, Bank Polski postanowił udzielać narazie kredytów redyskontowych na weksle, wynikające z zastawu pszenicy, żyta i jęczmienia, przyczem udzielano pożyczek w wysokości 50% od wartości giełdowej zboża młóconego i 25%-owej wartości dla zboża w stanie nie młóconym. Z uwagi na to, że nie wszystkie instytucje wymienione w powyższych Dziennikach Ustaw są pod względem organizacyjnym nastawione na przeprowadzenie tej bądź co bądź trudnej konstrukcji, Bank Polski postanowił narazie ograniczyć udzielanie tych kredytów na niektóre z nich, oraz oprzeć całą akcję na bankach państwowych, Banku Ziemiańskim, Centralnej Kasie Spółek Rolniczych, Poznańskim Banku i Ziemstwa Kredytowego, Banku Kwilecki Potocki i Ska i Pomorskim Banku Rolniczym.

Paszporty dla wyjazdów w celach eksportowych.

W razie trudności w uzyskiwaniu paszportów dla wyjazdów w celach eksportowych — o ile takie cele podróży nie ulegają żadnej wątpliwości — można się zwrócić do Państwowego Instytutu Eksportowego w sposób dokumentujący potrzebę podróży eksportowej, lub przynajmniej czyniący ją prawdopodobną, poczem Państwowy Instytut Eksportowy zwraca się do odnośnych władz, które wówczas nie czynią absolutnie żadnych trudności, ani co do czasu ważności paszportu, ani co do kraju, ani ewent. co do wystawiania paszportów rocznych na dowolną ilość wyjazdów.

Ustawodawstwo socjalne.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej wniosło już na Radę Ministrów znany projekt ustawy o zcałomem ubezpieczeniu robotników od choroby, niebezpieczliwych wypadków, niezdolności do pracy, starości, a także na wypadek śmierci.

Min. przygotowuje się również do wniesienia na Radę Ministrów w najbliższym czasie projektu ustawy o umowach zbiorowych i zbiorowych zatargach pracy.

Nie jest jednak pewne, czy Rada Ministrów zdecyduje już teraz wnieść do Parlamentu powyższe projekty. Następnie sytuacja parlamentarna zupełnie nie pozwala określić momentów, w których te projekty będą mogły być wzięte pod dyskusję. Zdawałoby się raczej, że rozpatrywanie tych projektów w ciążach ustawodawczych odwlecze się bardzo znacznie.

Zresztą Min. Pracy i Opieki Społecznej pracuje nad nowelizacją przepisów o zabezpieczeniu bezrobotnych, nad projektem ustawy o orzecznictwie w spra-

wach, dotyczących wszelkich ubezpieczeń społecznych, nad przepisami, dotyczącymi ochrony marności i wieletnich, wkońcu nad przepisami, dotyczącymi opieki nad inwalidami i ich rodzinami.

W sprawie obliczania wkładek na rzecz funduszu bezrobocia.

Od Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Poznaniu otrzymujemy komunikat następującej treści:

Zarząd Obwodowy Funduszu Bezrobocia w Poznaniu zgodnie z interpretacją Min. Pracy i Opieki Społecznej z dnia 28. VIII. 1928 r. L. 3014/0. IV. podaje do wiadomości zainteresowanych zakładów pracy, że wkładki na rzecz funduszu bezrobocia od zarobku robotników za czas płatnych urlopów oblicza się w taki sam sposób, jak wkładki od zarobków robotników, zatrudnionych, t. j. od każdorazowo wypłaconych im zarobków przy uwzględnieniu najwyższej normy, ustalonej na zł 7,50 dziennego zarobku, jako podstawy do obliczenia wkładek.

Jeszcze w sprawie ubezpieczenia pracowników umysłowych.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej podaje do wiadomości celem stosowania przy interpretacji postanowień art. 3 p. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych następujące tezy, zatwierdzone decyzją Pana Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1927 r. na podstawie uchwały Komisji Międzydepartamentalnej w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej, mającej za zadanie rozpatrywanie wątpliwości, powstających przy zaliczaniu pracowników do kategorii pracowników umysłowych.

Tezy.

1. Za pracowników umysłowych w rozumieniu art. 3 pkt. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. i ubezpieczeniu pracowników umysłowych należy uważać te osoby, które spełniają czynności administracyjne i nadzorcze. Osoby, wykonywujące czynności, analogiczne do czynności, spełnianych przez wyliczone przykładowo w tym punkcie kategorie pracowników umysłowych, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, chociażby ich tytuł służbowy nie odpowiadał istocie spełnianych przez nie czynności.

2. Zawarty na końcu punktu 1 art. 3 powołanego rozporządzenia warunek technicznego kierowania pracą w zakładzie pracy lub jego oddziałach i odpowiedzialności za całość tej pracy — odnosi się tak do majstrów jak i do równorzędnych z nimi pracowników. Równorzędnymi z majstrami są ci pracownicy, którzy kierują technicznie pracą w zakładach pracy lub ich oddziałach i są za całość tej pracy odpowiedzialni, lecz nie mają tytułu majstrów, czy to dlatego, że im nie udzielono go, czy też dlatego, że w danym dziale pracy tytuł majstra nie jest używany.

3. Osoby, które nie kierując technicznie pracą w zakładzie pracy lub jego oddziałach i nie ponosząc odpowiedzialności za całość tej pracy, mają tytuł majstra lub tytułu takiego używają podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, o ile spełniają takie czynności, które uważać należy za czynności administracyjne, jak np. nadzór nad pracą pewnej grupy osób z prawem dysponowania pracą tych osób — i jeśli obok tych czynności nie spełniają z reguły czynności fizycznych równorzędnych z czynnościami fizycznymi, jakie wykonywują osoby przez nie nadzorowane.

Uzasadnienie.

W myśl art. 3 p. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych jedynym warunkiem zaliczenia danego pracownika do kategorii pracowni-

ków umysłowych jest warunek spełniania czynności administracyjnych i nadzorczych; wyliczenie zawarte w punkcie 1 powołanego artykułu jest tylko przykładowe i wyjaśniające i nie wyczerpuje zakresu osób danej kategorii, co wyraźnie stwierdzają słowa „jako to” poprzedzające wyliczenie zakończone dodaniem „i t. p.”

Odnośnie do majstrów względnie równorzędnych z nimi pracowników wyliczenie zawiera bliższe określenie, w jakich warunkach mają być uważani za pracowników spełniających czynności wymienione w punkcie 1, a mianowicie o ile „kierując technicznie pracą w zakładzie lub jego oddziałach i są za całość tej pracy odpowiedzialni”. Ze słowa powyższe odnoszą się do majstrów jak również do „równorzędnych z nimi pracowników” wynika to z gramatycznego szyku zdania „majstrów” nietylko nie oddzielono przecinkiem od „równorzędnych”, lecz przeciwnie złączono obie te kategorie spójnikiem „lub”. Przekonanie to potwierdza również logiczny sens słów następujących po słowie „majstrów”, które określają właśnie na czym ta równorzędność z majstrami polega, a mianowicie na tem, że obie wspomniane kategorie pracowników (majstrowie i równorzędni) kierują technicznie pracą i t. d. Za takim tłumaczeniem przemawia również porównanie postanowienia art. 3 p. 1 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z postanowieniami, odnoszącymi się do „majstrów”, zawartymi w innych wcześniejszych i późniejszych przepisach prawnych z dziedziny ustawodawstwa socjalnego, a mianowicie: § 1 p. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 4 stycznia 1926 r. w sprawie kategorii pracowników umysłowych (Dz. Ust. R. P. nr. 35, poz. 323). § 1 p. 1 cyt. rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej opiewa, że za pracowników umysłowych uważać należy osoby, spełniające czynności administracyjne i nadzorcze, poczem przykładowo wymienia zarządców, konstruktorów i t. d., wreszcie majstrów, którzy kierują technicznie pracą w zakładzie pracy i są za całość tej pracy odpowiedzialni. O równorzędnych z majstrami pracownikach § 1 p. 1 cytowanego rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej wcale nie wspomina. Analogicznie brzmi postanowienie art. 2 p. 1 cytowanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych.

Bliższe te warunki, kwalifikujące majstra jako pracownika umysłowego, wzięte z normalnej organizacji pracy w przemyśle fabrycznym, są tem bardziej konieczne, iż tytuł „majstra” służy również rzemieślnikom, posiadającym przepisany w prawie przemysłowym egzamin majsterski, którzy osobiście wykonywują czynności fizyczne, wynikające z prowadzenia rzemiosła.

Kwestję, czy omawiane bliższe określenie odnosi się wyłącznie do majstrów, czy tylko do równorzędnych z nimi pracowników, wywołała obawa, iż osoby mające tytuł majstra, a nie mające nadzoru technicznego, pozostają poza kręgiem osób, należących do pracowników umysłowych. Obawa niesłuszna, gdyż w tym wypadku decydują czynności, spełniane przez daną osobę. Jeśli dana osoba będzie technicznie kierowała pracą w danym zakładzie pracy lub jego oddziałach i będzie odpowiedzialna za całość tej pracy, to będzie bezwzględnie podlegała ubezpieczeniu pracowników umysłowych, choćby nie miała tytułu majstra, jeżeli zaś będzie miała tytuł majstra, nie spełniając czynności wyżej wymienionych (nadzoru technicznego), nie jest temsamem pozbawiona charakteru pracownika umysłowego, gdyż należy zbadać, czy nie wykonywa innych czynności, kwalifikujących pracownika, jako pracownika umysłowego, objętych punktem pierwszym lub innymi punktami art. 3. I tak np. osoba, mająca tytuł majstra lub używająca takiego tytułu, mająca nadzór nad pewną grupą pracowników fizycznych, będzie podlegała ubezpieczeniu

pracowników umysłowych, gdyż nadzór nad grupą pracowników fizycznych, łączący się z pewnymi nieodłącznymi atrybutami dysponowania pracą osób nadzorowanych, jest czynnością administracyjną, a zatem objętą punktem 1 art. 3.

Oczywiście, gdyby dana osoba z reguły obowiązana była spełniać czynności fizyczne, równorzędne z czynnościami spełnianymi przez osoby nadzorowane, a tylko obok tego miała nadzór nad innymi współpracującymi — dana osoba byłaby pracownikiem fizycznym.

Natomiast przy tezie odmiennej, każdy „majster“ (a więc i rzemieślnik, prowadzący osobiście rzemiosło) miałby podlegać bezwzględnie obowiązkowi ubezpieczenia, osoba zaś spełniająca czynności, nie podlegająca na technicznym nadzorze i nie mająca tytułu majstra (lub innego tytułu przykładowo w punkcie I wyliczonych), a spełniająca jednakże czynności administracyjne (nadzór administracyjny), musiałaby być pozbawiona charakteru pracownika umysłowego.

Wobec powyższego słuszna i zgodna z intencją rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej jest zasada nienadawania tytułowi służbowemu wogóle istot-

nego znaczenia, które rozporządzenie nadaje tylko czynnościom, spełnianym przez daną osobę, o pozostawienie tytułowi służbowemu znaczenia pomocniczego. Nie wykluczone bowiem są i tego rodzaju przypadki, w których osoba, mająca prawo do pewnego tytułu (np. inżyniera), wykonywa czynności nieodpowiadające temu tytułowi, nie idąc zresztą nawet do krańcowych wypadków, w których wykonywane czynności osoby, mającej tytuł służący niewątpliwie pracownikom umysłowym są czynnościami fizycznymi, spełnianymi zasadniczo przez robotników.

Reforma taryf kolejowych.

Na dzień 30. b. m. została zwołana Komisja, wyłoniona z Komitetu Taryfowego Państwowej Rady Kolejowej do współpracy z biurem reformy taryf, a to celem rozpatrzenia proponowanego projektu taryfy towarowej część I B., oraz wykazu stawek, umożliwiającego wnikięcie w materialne podstawy na których opiera się projekt części II taryfy towarowej. Przygotowania do reformy taryf weszły zatem w stadium decydujące. Na szczególną uwagę zasługuje, że poprzedni projekt zróżniczkowania stawek według wagi przesyłki został odrzucony. Obecnie przesyłki

Wyroby firm krajowych, godnych polecenia:

Ceny ogłoszeń w dziale niniejszym wynoszą 25,— zł za 1 wiersz na rok 1928.

Armatura

Władysław Jezierski, w Poznaniu, ul. Słowackiego 38. Przedstawiciel „SAM“ Sp. Akc. Münstermann w Katowicach.

Barwniki nietrujące

Domagalski i Ska., Poznań, św. Marcin 34 i Garncarska 8.

Bielizna

Jan Ebertowski w Poznaniu, ul. Wroniecka 6/8 tel. 2160-2825. W. Rakowski w Poznaniu, ulica Pocztowa 1.

Chemikalja

Wszelkie dla aptek, drogerji i fabryk dostarcza firma R. Barcikowski S. A. Poznań.

Czekolada

Goplana Tow. Akc. w Poznaniu, ul. św. Wawrzyńca 28.

Dezynfekcyjne środki, lizol, kreolina

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Dezynfekcyjne środki

Wszelkie dla aptek, drogerji i fabryk dostarcza firma R. Barcikowski S. A. Poznań.

Dębina stolarska, dębowe dykty

B. Bystrzycki T. A. Orzechowo.

Druki

F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122.

Drukarnia Polska, T. A. w Poznaniu, ul. św. Marcin 70.

Fabryka Czekolady, Konfektów, Cukierków i Drażetek

Venetia Sp. Akc. Poznań, ul. Dąbrowskiego 97 — Telefon 69-65.

Fabryka Farb

Wielkopolska Fabryka Farb w Poznaniu, plac Wolności 17.

Fabryka krawatów, szelek, rękawiczek i chusteczek

Hafas i Kajetaniak w Poznaniu, ulica Wielka 10.

Gazety

Kurjer Poznański, św. Marcin 70. Oredownik Wielkopolski, ulica św. Marcin 70.

Getry (kamasze filcowe)

Poznańska Fabryka Getrów Właśc. Stefan Kałamański, Poznań, Plac Wolności 6, Telefon nr. 2135—3300.

Instalacje

W. i St. Hedinger w Poznaniu, ul. św. Marcin 26.

Konfekcja męska

Lewandowski i Ska w Poznaniu ul. Wielka 11. F. Lisiecki, Poznań, Stary Rynek 10.

Lakiery i pokosty

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Litograficzne druki

F. K. Ziółkowski i Ska w Poznaniu, Górna Wilda 122

Maszyny rolnicze

H. Cegielski Tow. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142. Centrala Pługów Parowych Poznań, ul. Piotra Wawrzyńca 28—30.

Mydła

J. i St. Stempniewicz w Poznaniu, ul. Głogowska 55.

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc., Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Mydło szare (miękkie)

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5.

Oleje eterycz. i esencje

Domagalski i Ska. w Poznaniu, św. Marcin 34

Opakowania i kartonaze

F. K. Ziółkowski i Ska, Poznań, Górna Wilda 122.

Perfумы

J. i St. Stempniewicz w Poznaniu, ul. Głogowska 55.

Piwo

Browar Huggera w Poznaniu, ulica Półwiejska 25.

Rowery, części rowerowe

„Inventia“ Spółka Akcyjna, Poznań

Samochody

Brzeskiauto Tow. Akc. w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 29.

Siatki druciane

A. Zwierzchowski i Ska, Fabryka lin konopnych, stalowych oraz siatek i wyrobów druczanych w Poznaniu i Czerwonaku, biura ul. Podgórna 10a tel. 4007.

Sukna

Poznańska Fabryka Sukna w Poznaniu, Naramowice.

Siatki żarowe

Żar Tow. Akc. w Nowym Tomysłu.

Sztuczny nawóz

Wielkopolska Wytwórnia Chemiczna „BLASK“, Sp. Akc. Poznań, Al. Marcinkowskiego 5

Tokarki precyzyjne

szybkotnące 180/280 × 1000,1500 i 2000 mm. Tow. Akc. „Wiepofana“ Poznań, Dąbrowskiego 81.

Transport towarów

C. Hartwig, Sp. Akc. w Poznaniu, ul. Towarowa 20.

Wagony i Parowozy

H. Cegielski Tow. Akc. w Poznaniu, Górna Wilda 142.

Wódki

„Akwawit“, Tow. Akc. w Poznaniu, ulica Cieszkowskiego 5.

Zakłady Stolarskie

Zjednoczone Zakłady Stolarskie, Witajewski i Wojciechowski w Poznaniu, ul. Wybickiego 13-14

Wielkopolska Fabryka Wyrobów Papierowych

Kazimierz Świerkowski

Centrala i zakłady fabr. Pleszew Wlkp. — Telefon 55

Oddziały handlowe:

Poznań

W. Garbary 49 Tel. 30-64

Bydgoszcz

ul. Jagiellońska 29 Tel. 14-89

Największa w kraju mechan. wytwórnia torebek i opakowań

mają się dzielić na przesyłki pospieszne w 2 klasach, na przesyłki drobnicowe poniżej 5.000 kg. w 5 klasach i na przesyłki wagonowe w 2 klasach, przyczem każda z tych klas będzie miała 3 odklasy, a to dla wagi najmniej 5.000 kg., najmniej 10.000 kg. i najmniej 15.000 kg.

Do wykazu stawek w klasach normalnych są dołączone taryfy wyjątkowe projektowane na węgiel oraz na specjalny elaborat, dotyczący projektowanych taryf na przewóz drzewny.

Prowizorium drzewne polsko-niemieckie.

W najbliższych dniach należy się spodziewać rozpoczęcia rokowań o przedłużenie na 1 rok prowizorium drzewnego z Niemcami. Zdaniem pewnej gru-

py niemieckich interesentów drzewnych należy przedłużenie oprzeć na zasadach obecnych przy zniesieniu ograniczenia kontyngentowego co do wywozu drzewa z Polski do Niemiec, przy przyznaniu Polsce kontyngentu przywozowego do Niemiec na 20.000 mtr.³ dykt i na 5.00 mtr.³ fornierów, oraz przy obniżeniu polskiego cła wywozowego na olchę do 1,10 zł. za 100 kg. Sfery polskie liczą się jeszcze z trudnościami ze strony niemieckich agrarjuszy i niektórych żywiołów politycznych.

Możliwość założenia fabryki margaryny w Polsce.

Nosi się z tą myślą holenderski koncern „Margarine Verkoop Combinat” ze względu na konkurencję fabryk margaryny dla eksportu z Holandji.

MIAFLOR Krem!! utrzymuje delikatną i piękną cerę
żądać tylko oryginalny wyrób firmy **Henryk Zak Poznań**

BROWARY HUGGERA

Tow. Akc.

Poznań, ulica Półwiejska 25
Telefon 3037 i 3047.

Słodownie i fabryka lodu

polecają swoje wyborowe piwa:

- KRYSTAŁ** (jasne pilzneńskie)
- PORTER**
- SPECJAŁ** ciemne (monachijskie)

PERFUMY
WODY KOLONSKIE
MYDŁA

KALIA
JSTE

PRZODUJĄ w POLSCE
J. & S. Stempniewicz
WARSZAWA POZNAŃ RADOM

Przemysławka

woda kolońska oznanej doborowej jakości oryginalne tylko firmy **Henryk Zak Poznań**

H. CEGIELSKI Tow. AKC.

POZNAŃ, GÓRNA WILDA 136

TELEFON Nr. 42-76

wyrabia w swoich zakładach:

ADR. TEL. „HACEGIELSKI“

PAROWOZY i WAGONY KOLEJOWE szeroko- i wąskotorowe, jako to: węglarki, platformy, wagony do przewozu bydła i ptactwa, wagony lodownie, cysterny, wagony pocztowe i osobowe

KOTŁY PAROWE najnowszych systemów i wszelkich rozmiarów na różne ciśnienia pary, ekonomizery systemu Stierle i paleniska z rusztami mechanicznymi przystosowanymi do palenia miałem węglowym

KOMPLETNE INSTALACJE dla cukrowni, rafinerji cukru, gorzelnii, rektyfikacji, mączkarni i syropiarni

WALCE SZOSOWE 14 $\frac{1}{2}$ i 10 tonowe, beczkowszy i wozy mieszkalne

LOKOMOBILE PAROWE przewoźne i stacyjne do celów rolniczych i przemysłowych

MASZYNY ROLNICZE młocarnie do parowego zapędu, stertniki do słomy, młocarnie kieratowe, kieraty, siewniki rzędowe, grabie konne automatyczne, kopaczki, brony talerzowe, spulchniacze dłutowe podglebia, ugniatacze Campbella

ODLEWY STALOWE i ŻELAZNE dla wszystkich celów przemysłowych

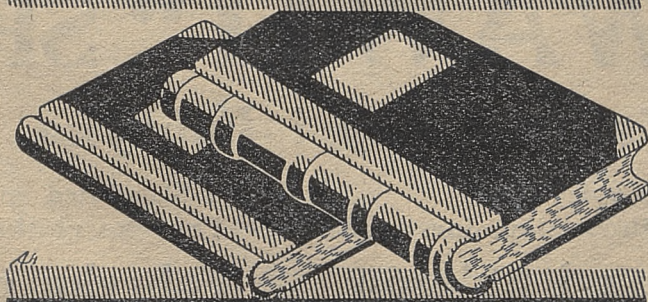
KONSTRUKCJE ŻELAZNE wszelkiego rodzaju

ZBIORNIKI do gazów i płynów

URZĄDZENIA TRANSPORTOWE sunnice, podnośniki i przenośniki stałe i przewoźne, urządzenia do masowego transportu

PROSPEKTY i KOSZTORYSY BEZPŁATNIE NA ŻĄDANIE

KSIEGI HANDLOWE

KRĘGLEWSKIEGO

Znaczek fabryczny

Znaczek fabryczny

F. K. ZIÓŁKOWSKI i Sp.

Sp. z o. o.

ZAKŁAD LITOGRAFICZNY
FABRYKA KARTONAŻY

POZNAŃ, GÓRNA WILDA 122 — TELEFON 29-28 — ROK ZAŁ. 1896

Związkowa Centrala Maszyn

Sp. Akc.

Ul. Ratajczaka 16.

POZNAŃ.

Tel. 2280 i 2289.

**Maszyny i narzędzia rolnicze
wszelkiego rodzaju
oraz części zapasowe.**

Generalne reprezentacje:

H. Cegełski Sp. Akc.:

maszyny rolnicze,
garnitury parowe
do mlócenia.

Aktiebolaget Baltic:

wirówki do mleka,
kompletne urzą-
dzenia mleczarni.

Massey - Harris Ltd.:

maszyny żniwne,
motory naftowe,
traktory rolnicze.

„AKWAWIT“ SP. AKC.

Rektyfikacja Okowity i Fabryka Chemiczna

4 Rektyfikacje spirytusu

2 Fabryki płatków ziemniaczanych

4 Składnice spirytusu

Fabryka płatków mielonych

Fabryka wódek i likierów

Najprzedniejsze wódki stołowe — Nalewki owo-
cove i likiery

Fabryka chemiczna

Eter siarkowy — Eter octowy — Eter mrówkowy
Lakiery (werniksy) — Collodium do celów prze-
mysłowych, leczniczych, fotografii, grafiki etc. —
Alkohol amyłowy — Alkohol izobutyłowy — Octan
amyłowy — Rozpuszczalniki — Ług sodowy 38-40 Bè
Kwas solny wolny od arsenu i kwasu siarkowego
Chloroform — Jedno-chlorobenzol — Para-dwu-
chlorobenzol

Specjalność:

Żytniak Wielkopolski — Boonekamp — Cherry
Brandy — Curaçao Blanc — Curaçao Orange —
Orange — Kryształ Wiśniowy — Peppermint

Zarząd Centralny:

POZNAŃ, ul. Cieszkowskiego 5. Adres telegr. „Akwawit-Poznań“

Składnica Górnośląska w Lublincu

Generalny Reprezentant:

H. Zalewski, Warszawa Świętokrzyska 16 m. 7.